

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
și completarea Legii nr.273/2004 privind
regimul juridic al adopției**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.273/2004 privind regimul juridic al adopției, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B485 din 11.10.2009,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea Legii nr.273/2004 privind regimul juridic al adopției, republicată, cu modificările ulterioare, urmărind ca părinții firești care și-au abandonat copiii să nu mai aibă dreptul de a-și da consimțământul la adopție.

2. Referitor la caracterul propunerii legislative, apreciem că, deși Legea nr.273/2004 a fost adoptată în regim de lege organică, în considerarea Deciziilor Curții Constituționale nr.548/2008 și 786/2009, prin obiectul său de reglementare, aceasta se încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Constituție, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. În ceea ce privește soluția normativă preconizată, deși din expunerea de motive rezultă că se urmărește ca persoanele care și-au abandonat copiii să nu mai aibă dreptul de a consimți la adopția acestora, textul propus, constând în completarea Legii nr.273/2004

privind regimul juridic al adopției cu un articol 14¹, este redactat în sensul că, **atât părinții firești, cât și tutorii copiilor ai căror părinți firești sunt decedați, necunoscuți, declarați morți, dispăruți ori puși sub interdicție în condițiile legii, și care și-au abandonat copiii** nu vor mai avea dreptul de a consimți la adopția acestora.

În primul rând, semnalăm că instituția tutelei, atât în reglementarea anterioară, cât și în cea în vigoare, cuprinsă în Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, are ca scop apărarea intereselor personale și patrimoniale ale minorului, lipsit temporar sau permanent de ocrotirea ambilor părinți.

Astfel, potrivit prevederilor art.110 din Codul civil, „Tutela minorului se instituie atunci când ambii părinți sunt, după caz, decedați, necunoscuți, decăzuți din exercițiul drepturilor părintești sau li s-a aplicat pedeapsa penală a interzicerii drepturilor părintești, puși sub interdicție judecătorească, dispăruți ori declarați judecătorește morți, precum și în cazul în care, la încetarea adopției, instanța hotărăște că este în interesul minorului instituirea unei tutele.”.

Având în vedere însăși rațiunea tutelei - indiferent dacă un copil a fost abandonat, chiar de ambii părinți, iar cu privire la persoana sa a fost instituită această măsură de ocrotire - este evident că, în cazurile în care părinții firești sunt decedați, necunoscuți, declarați morți sau dispăruți sau puși sub interdicție, în condițiile legii, consimțământul la adopție, în locul părinților firești, va fi exprimat de către tutore.

Această soluție normativă este consacrată, de altfel, în art.463 alin.(1) lit.a) din Codul civil, care reia dispozițiile din art.11 alin.(1) lit.a) din Legea nr.273/2004 privind regimul juridic al adopției, în prezent abrogate prin art.230 lit.y) din Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil.

4. Pe de altă parte, formularea „care și-au abandonat copilul” din textul propus pentru art.14¹, nu va permite interpretarea și aplicarea corectă a legii, dat fiind că nu se precizează ce se înțelege prin „abandonarea” unui copil - adică ce efecte juridice va produce - nici măcar printr-o normă de trimitere.

În conformitate cu dispozițiile art.81 alin.(4) lit.a) din Legea nr.273/2004 privind regimul juridic al adopției, republicată, Legea nr.47/1993 cu privire la declararea judecătorească a abandonului de copii a fost abrogată la 3 zile de la data publicării. Prin urmare, **Legea nr.273/2004 a suprimat instituția juridică a abandonului**

judecătorească al minorilor, iar constatarea abandonului unui minor nu se mai poate realiza prin declarare pe cale judecătorească.

În aceste condiții, pentru a interpreta sintagma „care și-au abandonat copilul”, nu ne putem raporta la prevederile unei legi abrogate și nepreluate în cadrul unor reglementări în vigoare.

Referitor la abandonul de copii mai există unele dispoziții în Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, dar acestea vizează **copilul găsit și copilul abandonat de mamă într-o unitate sanitară** - art.56 lit.d) - și urmăresc instituirea unor măsuri de protecție specială a copilului, prevăzute la art.55: plasamentul sau plasamentul în regim de urgență.

Precizăm că, referitor la copilul găsit sau **abandonat de mamă într-o unitate sanitară**, se va institui, mai întâi, plasamentul în regim de urgență, potrivit prevederilor art.64 și 65 din Legea nr.272/2004, urmând ca, în conformitate cu art.66 din aceeași lege, direcția generală de asistență socială și protecția copilului, să sesizeze instanța judecătorească în termen de 48 de ore de la data la care a dispus aceasta măsură.

Instanța, analizând motivele care au stat la baza măsurii adoptate de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului, se va pronunța, după caz, cu privire la menținerea plasamentului în regim de urgență sau la înlocuirea acestuia cu măsura plasamentului, instituirea tutelei ori cu privire la **reintegrarea copilului în familia sa**. Totodată, instanța este obligată să se pronunțe și cu privire la exercitarea drepturilor părintești.

5. Referitor la consimțământul la adopție al părinților firești sau al tutorelui, art.466 din Codul civil (care preia soluția normativă din art.16 din Legea nr.273/2004, abrogat), prevede că acesta se poate da numai după trecerea unui termen de 60 de zile de la data nașterii copilului și poate fi revocat în termen de 30 de zile de la data exprimării.

Având în vedere norma enunțată, dacă părinții care consimt la adopție pot reveni asupra consimțământului exprimat, prin analogie și părinții care au părăsit/abandonat un copil au dreptul să reconsidere decizia anterioară și să-și exprime dorința de a crește copilul, instanța urmând să aprecieze care este soluția cea mai potrivită, pentru un anumit copil, făcând aplicarea art.66 din Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

În plus, conform art.464 alin.(2) din Codul civil, părintele sau părinții decăzuți din exercițiul drepturilor părintești, ori cărora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor părintești, **păstrează dreptul de a consimți la adopția copilului**, iar în aceste cazuri, consimțământul celui care exercită autoritatea părintească este și el obligatoriu.

Așadar, observăm că legiuitorul a prevăzut, anterior în art.12 alin.(2) din Legea nr.273/2004, dar și în recenta reglementare din Codul civil, ca părinții firești ai copilului, chiar dacă sunt decăzuți din exercițiul drepturilor părintești ori li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor părintești - situații ce pot apărea și în cazul unui copil găsit sau abandonat de mamă într-o unitate sanitară, dar numai prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești - **să nu piardă dreptul de a consimți la adopție**. *A fortiori*, abandonarea unui copil, urmată chiar de decăderea din drepturile părintești, nu poate, prin ea însăși, să conducă la pierderea dreptului părintelui de a consimți la adopția copilului.

Mai mult, pentru situațiile în care părinții firești/tutorii sunt de rea-credință și refuză nefundamentat să consimtă la adopția care este în interesul superior al copilului, Codul civil prevede soluții și redă, în art.467, conținutul ideatic al art.13 - în prezent, abrogat - din Legea nr.273/2004. Astfel, **în mod excepțional, instanța de tutelă poate trece peste refuzul părinților firești sau, după caz, al tutorelui de a consimți la adopție**, cu motivarea expresă a hotărârii în această privință, dacă se dovedește, cu orice mijloc de probă, că **acesta este abuziv și instanța apreciază că adopția este în interesul superior al copilului**, urmând să aibă în vedere și opinia copilului, exprimată în condițiile legii.

În considerarea celor de mai sus și având în vedere că reglementările în vigoare, în materia adopției, sunt aplicabile și în situațiile vizate de inițiator, propunem renunțarea la promovarea prezentei propuneri legislative.

PREȘEDINTE
dr. Dragoș ILESCU

București
Nr. 1166/03.11.2011

L. nr. 273/2004

M. Of. nr. 557/23 iun. 2004

Lege privind regimul juridic al adopției

Notă: (v. D.C.C. nr. 369/2008 - M. Of. nr. 238/27 mar. 2008 (art. 35 alin. (2) teza întâi, art. 63 alin. (3) și (4))

1 republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 788/19 nov. 2009

Lege privind regimul juridic al adopției

2 modificări prin

L. nr. 71/2011

M. Of. nr. 409/10 iun. 2011

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind
Codul civil

*abrogă, la data de 1 oct. 2011, art. 1, art. 5
13, art. 16, art. 18 alin. (2) teza I, art. 56
alin. (1)-(4), art. 57, art. 59-63, art. 65*

Notă: v. În cuprinsul actelor normative aplicabile la data intrării în vigoare a Codului civil: a) referințele la "societatea civilă fără personalitate juridică" se consideră a fi făcute la "societatea simplă"; b) referințele la "societatea civilă cu personalitate juridică" se consideră a fi făcute la "societatea cu personalitate juridică"; c) referințele la "societatea civilă profesională" se consideră a fi făcute la "societatea profesională, cu sau fără personalitate juridică", după caz; în toate actele normative în vigoare, expresiile "acte de comerț", respectiv "fapte de comerț" se înlocuiesc cu expresia "activități de producție, comerț sau prestări de servicii"; în cuprinsul actelor normative în vigoare, sintagmele "persoane juridice fără/cu scop patrimonial", "fără scop patrimonial" și "cu scop patrimonial" se înlocuiesc cu sintagmele "persoane juridice fără/cu scop lucrativ", "fără scop lucrativ" și, respectiv, "cu scop lucrativ"; la data intrării în vigoare a Codului civil, termenii și expresiile din legislația civilă și comercială în vigoare se înlocuiesc cu termenii și expresiile corespunzătoare din Codul civil; abrogă la data de 1 oct. 2011 Codul civil Carol al II-lea, republicat în Monitorul Oficial nr. 206 din 6 septembrie 1940, cu modificările ulterioare și Codul comercial Carol al II-lea, republicat în Monitorul Oficial nr. 194 din 23 august 1940, cu modificările și completările ulterioare; Până la intrarea în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, referirea din cuprinsul Codului civil la hotărârea definitivă se va înțelege ca fiind făcută la hotărârea irevocabilă.